

Bildirileri Kime Bildirelim?

Abdurrahman KADAYIFCI, Cemil SAVAŞ

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji Bilim Dalı, Gaziantep

Bilimsel kongrelerin en önemli ve vazgeçilmez özelliklerinden biri araştırmacıların yapmış oldukları bilimsel çalışmalarını çeşitli formatlarda sunmaları ve bunların tartışılmasıdır. Bilimdeki çoğu önemli gelişme, tıpkı bir duvarın üst üste konulan tuğlalarla örülmesi gibi, birbirini destekleyen veya farklılıkları ortaya koyan zincirleme çalışmaların sonunda gelmektedir. Oluşturulan tartışma ortamı, görüş alış verişleri, bilgi birikimi ve tecrübenin paylaşımı araştırmacının zihninde yeni ufuklara yol alınmasını sağlamaktadır. Hem yazılı hem sözlü formattaki kongre bildirileri tıp kongrelerimizi kongre yapan ana unsurdur. Eğer kongrelerden bilimsel çalışma sunumlarını çıkarırsak, bunu kongre olarak tanımlamamız bile mümkün olmayacak ve monoton bir seminer formatına dönüşecektir.

Son yıllarda ulusal tıp kongrelerimizde özellikle organizasyon bazında yaptığımız bazı eksiklikler veya hatalar nedeniyle kongre bildirilerine verilen önemin giderek azaldığını, hem araştırmacı hem katılımcı bazında ilginin kaybolmakta olduğunu üzülenek müşahade etmekteyiz. Bugün geldiğimiz noktada artık poster bildirileri yok olma, sözlü bildiriler ise sadece o oturuma katılan diğer bildiri sunucularına sunulma gerçeği ile karşı karşıyadır. Maalesef bildirileri kime bildireceğimizi düşünür ve tartışır hale gelmiş bulunmaktayız. Diğer taraftan bu hususun çoğumuzu rahatsız ettiğini ve kongrelerimizin başarısına gölge düşürdüğünü de biliyoruz. Özellikle kongre sisteminde yapacağımız bazı düzenlemeler ve motivasyonu artıracak önlemler ile bu hususta olumlu gelişmelerin sağlanması mümkündür. Bu yazıda kişisel gözlemlerimiz ve Türk gastroenterolojisine yıllarını vermiş hocalarımız ve meslektaşlarımız ile olan görüş alış verişlerimizin ışığında bi-

limsel kongre bildirileri konusunda daha iyiyi nasıl oluşturabiliriz sorusuna cevap bulmaya çalışacağız.

Poster Bildirileri

Literatürde iyi bir poster bildirisi hazırlanmanın kuralları tanımlanmıştır. Ancak bizim esas problemimiz posterlere ilgi toplayamamaktadır. Posterlere yeterli ilgi olmayınca da sunucu poster için gerekli emek ve masraftan kaçınma eğilimine girebilmekte ve posterlerin görsel ve içerik olarak kalitesi de düşmektedir. Bu arada bildiriler önemli bir bilimsel değerlendirmeye tabi tutulmamakta sadece daha değerli ve öncelikli görülenler sözlü, diğer tüm bildiriler poster sunumu olarak kabul edilmektedir. Burada kongrelere katılımcı sayısını artırmak için hiçbir bildiri reddetmeme ve sadece sunulmuş bildirilerin sayısı ile kongrenin başarısını değerlendirme eğilimi de söz konusudur. Poster sunucusunun posterinin başında bulunarak katılımcılar ile bilimsel tartışma ortamının oluşması ise yurt dışında çok görmemize rağmen maalesef bizim kongrelerimizde yerleşmemiştir. Sunucu posterlerini asıp gitmekte, isteyen okusun ve değerlendirsün havası hakim olmaktadır. Bu nedenle kabul edilen bazı poster bildiriler hiç asılmamakta halbuki sunulmuş gibi kongre özet kitabında yer almaktadır. Diğer taraftan uluslararası önemli kongrelerde kabul edilen bir posterin sunulmaması veya tartışma saatinde başında kimsenin olmaması durumunda, bunun toplantıda ilan edilmesi, daha sonraki kongrelere bildirilerinin kabul edilmemesi gibi araştırmacı grubuna yönelik yaptırımlar söz konusudur. Bazı toplantılarda tıpkı sözel bildiri oturum başkanlığı gibi, belli sayı ve konudaki poster sunumu için “poster turları başkanı” (poster round) atanmakta ve bu

kişi o tura ilgi duyan katılımcılar ile birlikte posterleri gezmekte ve önceden belirlediği bazı posterleri tur katılımcılarıyla ve sunucusuyla tartışmaktadır. Son yıllarda posterlerin kaybolmasını önlemek ve sürekli ulaşılabilir kılmak gibi temelde iyi bir düşünceden ortaya çıkan elektronik poster (e-poster) uygulaması ile pratik olarak sunucu ve katılımcı arasında elektronik bir duvar örülmüş ve böylece poster sunumunun tamamen tarih olma süreci de başlatılmıştır. Henüz hiçbir ciddi uluslararası kongrede olmayan bu uygulama kongre-poster ilişkisini giderek anlamsız kılacaktır. Katılımcı daha sonrada bu posterlere web sitesinden bakarım düşüncesiyle kongre esnasında kurulan bilgisayar terminallerine de ilgi göstermemektedir. Olması gereken poster başı sunum ve bilimsel tartışmalar da ülkemizde daha tam yerleşmeden yok olma sürecine girecektir.

Yukarıda vurguladığımız konuların dışında da poster sunumu ve tartışması ile ilgili birçok sorun sıralanabilir. Ancak sorunları tartışırken çözüm önerilerini de ortaya koymamız gereklidir. Posterleri yeniden kongrelerimizin önemli bir unsuru haline getirmek ve araştırmacıları bu konuda motive etmek için bizim önerilerimiz şunlardır;

1. Kongreye sunulan her bildiri kabul edilmek zorunda değildir. Bunlar önemli bir değerlendirmeye tabi tutulup, bilimsel içeriği ve anlamı olmayanlar kabul edilmemeli ve kabul edilecek sayı sınırlanmalıdır.
2. Elektronik poster sunumundan vazgeçilmeli, poster başında en azından öğlen arasında bulunma zorunluluğu getirilerek poster sunucusu ile katılımcılara yüz yüze konuşma fırsatı sağlanmalıdır.
3. Poster tartışması için kongre programında belli bir zaman ayrılmalı (12:00-14:00 gibi) ve eşzamanlı özellikle "uydu sempozyum" uygulamasına son verilmelidir. Poster sunumları 2 gün ile sınırlanabilir, diğer günlerde öğle aralığı uydu sempozyumlarına ayrılabilir.
4. Poster tartışma saatinde sunucuların posterlerinin başında olması sağlanmalıdır. Sunulmayan ve tartışma saatinde sahip çıkılmayan posterler için ilgili klinik veya fakültele-re uyarı yazısı gönderilmeli ve araştırmacılara tekrarı halinde karşılaşılabilecekleri yaptırımlar bildirilmelidir.
5. Belli sayı ve konudaki posterler için konusunda deneyimli bir başkan atanmalı ve poster tartışma oturumları ve turları organize edilmelidir.

6. Bilimsel değeri yüksek ve güzel hazırlanan posterlere "başkanın seçtikleri" veya "ödüllü poster" gibi bir işaret asılmalı ve bu posterlerin sunucularının isimleri herhangi bir şekilde yayınlanarak ödüllendirilmelidir. Yine bilimsel içeriği yüksek ve jüriler tarafından değerlendirilen en az 5-10 arası poster maddi destek ile ödüllendirilmelidir. Bu ödül ve destekler de kongrenin kapanışında değil poster tartışma saatinde ve poster alanında yapılmalıdır.
7. Poster formatı ve içeriği belirtilmeli, standart olarak posterler benzer şablonda hazırlanmalı, tartışma ve kaynak içermemelidir.
8. Bu düzenlemeler yapılırken doçentlik dosyalarında ve bilimsel sunumlarda posterlere gerekli kredi verilmeli ve önemsenmelidir.
9. Sunulan posterler daha sonra e-poster olarak hazırlanıp CD'lerde dağıtılabilir.

Sözlü Bildiriler

Sözlü sunumlar tüm kongrelerde jüriler tarafından seçilen ve bilimsel içeriği yüksek orijinal çalışmalardır. Bu çalışmaların düzeyi, sunumu ve tartışılması o kongrenin bilimsel düzeyinin belki de en önemli ve anlamlı göstergesidir. Genç araştırmacıların yetişmesi ve motivasyonu, bilimsel araştırmaların değerlendirilmesi, çeşitli birimler arası işbirliğinin gelişimi ancak bu sayede sağlanabilir. Uluslararası kongrelerin iskeletini oluşturan sözlü bildiri oturumları maalesef bizim kongrelerimizde son yıllarda kan kaybetme sürecindedir. Çoğu meslektaşımızın da gözlemlediği gibi bu oturumlara olan ilgi giderek azalmakta ve katılımcılar bildirimleri kongre özet kitabından nasılsa okurum düşüncesiyle eş zamanlı seminer veya konferansları tercih edebilmektedir. Tabi kongrelerimizin yaşadığı sanal katılımcı sayısı ile gerçek katılımcı sayısı arasındaki fark bu oturumları da etkilemektedir. Araştırmasına yeterli ilgiyi görmeyen ve genellikle diğer sunuculara ve kendi çalışma arkadaşlarına araştırmasını sunmak zorunda kalan bildiri sunucusu da motivasyonunu kaybetmektedir. Bu hususta alınacak bazı önlemlerle araştırmaların ve sunumların kalitesinin artırılması, katılımın ve tartışmaların daha iyi bir düzeye gelmesi mümkündür. Bunun için önerilerimiz;

1. Daha önce bazı kongrelerde yapıldığı gibi kongrenin resmi açılışını takiben ilk oturumun o yıl organizasyon ve jüri tarafından en çok beğenilen bildiri sunumları ile yapılması ve sunumların hemen arkasından araştırmacılara ödülleri verilmesi,

2. İlk oturumun sadece ana salonda gerçekleşip, diğer salonlara eş zamanlı seminer, panel veya konferans konulmaması,
3. Sunucunun sunum için verilen süreye dikkat etmesinin sağlanması ve her bildirinin ardından yeterli tartışma süresinin ayrılması,
4. Sözlü bildiri oturumlarının tüm salonlarda konularına göre aynı zaman diliminde organize edilmesi, yani eş zamanlı konferans ve panel yapılmaması,
5. Organizasyona önceden bilgi verilmeyen ve sunulmayan sözlü bildirilerin araştırmacıları için yaptırımlar uygulanması,
6. Sözlü bildirilere verilen ödül sayısının artırılması,
7. Belli bir konudaki seminer veya konferansı takiben o konudaki sözel bildirilerin sunulması ve tartışılması da sözel bildirilere ilgiyi artırabilir.

Kongre organizasyon komitesinin bu ve benzeri önlemleri ile

hem sözlü bildirilere katılımın artması, hem de sunum ve tartışma kalitesinin artırılması mümkündür. Şu unutulmamalıdır ki organizasyon bir konuya ne kadar çok önem verir ve ciddiye alırsa o husus da kongrede daha çok öne çıkmaktadır. Kongrelerin finansman sorunu ve maddi getirileri elbette olacaktır. Ancak organizasyonun ağırlıklı olarak maddi getirilere göre planlanması bilimsel kaliteyi geriletmemektedir.

Sonuç olarak ülkemizin bilimde ilerlemesinin önemli şartlarından biri daha kaliteli bilimsel kongreler organize edilmesi ve genç araştırmacıların bu kongrelerde aktif olarak bilimsel sunum konusunda teşvik edilmesidir. Kongre bildirileri ile ilgili yapılacak teşvik edici olumlu düzenlemelerin bu amaca önemli katkıda bulunacağı aşikardır. Bu hususların özellikle bundan sonraki yıllarda kongre organizasyonunda görev alacak meslektaşlarımız tarafından dikkate alınması ve gerekli kurullarda tartışılmasının bizleri daha iyiye götüreceği inancındayız. Kongrelerimiz kurslar, konferanslar, sözlü ve poster bildirileriyle bir bütün olarak değerlendirilmeli, bilimde ilerleme için sözlü ve poster bildirileri ihmal edilmemelidir.

ONSEKİZİNCİ YÜZYIL

Hekimin ağır hastalıklar karşısındaki çaresizliği Thomas Rowlandson'ın 'Konsültasyon' (1808) adlı eserinde karikatürize edilmiş. Hekimler başlarını sallayıp, hastalarını cenneti düşünmeye sevk ettiğinde verilen son umut; 'Her şey bitti, iyi geceler'. National Library of Medicine, Bethesda

princes telles choses prouffitables selon le langage du pays pour
instruire tous les assistens. Donc cestes choses ainsi traittes du
regne & maison en passent soubs: selance auances choses parti
culieres dignes de narration. Nous faisons fin de ce second liure
ou quel nous auons hulle art du regne domestique selon une
science. par laide de celen dont toute science et bonte vient.

¶ Fin du second liure du regne des princes ou quel est traite
du gouuernement & maison. Et comance le trois liure le quel traite
du regne de aie et romulme. Dont le premier chapitre deultra
que la comunitie de aie est auancment principale et est constituee
pour cause & bien.

ONBEŞ ve ONALTINCI YÜZYILLAR

'Le Livre du Gouvernement des Princes' adlı elyazmasından bir sokak sahnesi.

Bon Ipcras (İyi Hipokrat) tabelası altında çalışan bir eczacı dükkanı gösteriliyor. Bibliothèque Nationale, Paris